

є дуже вигідними для чиновників, адже не несуть за собою жодної адекватної відповідальності. До Хартії з гідністю повинні ставитись муніципальні службовці та обрані представники, які забезпечать гідне надання муніципальних послуг їхнім законним споживачам, а споживачі будуть наділені реальними важелями впливу через статут територіальної громади, статут сільської, селищної, міської ради, положення про організаційно-правову структуру органу місцевого самоврядування, посадову інструкцію муніципального службовця та кодекс етики такого службовця. Адже Хартія зобов'язує посадових осіб та виборних представників «спілкуватись» з територіальною громадою, мешканцями кварталу, вулиці, мешканцем квартири чи будинку, об'єднаннями співвласників багатоквартирного будинку [4].

Висновки. На зміну нормативізму та формалізму (наприклад, щодо кількості розповсюджених текстів Хартії, формальних розпоряджень про день святкування ратифікації Хартії) мають прийти культурні зміни: верховенство права, захист прав жителів міст, селищ, сіл як споживачів послуг місцевих влад

Література

1. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.1997 № 452/97-ВР (із зм. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 38. – Ст. 249.

2. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 р., Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР (із зм. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 40. – Ст. 263.

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV (із зм. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36. – Ст. 446.

4. Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування: Закон України від 02.09.2014 №1664-VII (із зм. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 43. – Ст. 2033.

УДК 34.001.56(477) (043.2)

Денисенко Ю. М., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПИТАННЯ ПРО ЗМЕНШЕННЯ ВІКУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Серед величезного масиву заходів впливу з боку органів державної влади, застосування яких сприяє створенню та функціонуванню механізму захисту прав та свобод людини та громадянина в Україні, особливе місце

займає інститут адміністративної відповідальності за їх порушення. Відповідно до ст. 12 Кодексу України про адміністративні правопорушення адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку [1]. Іншими словами, заходи адміністративної відповідальності можуть бути застосовані до особи після перетинання певного вікового бар'єру, який є свідченням настання неповноліття. Як зазначає О. О. Сичева, при нанесенні неповнолітньому шкоди, виникненню якої сприяли дії самого ж неповнолітнього, питання вирішується таким чином: якщо потерпілий не досягнув чотирнадцятирічного віку, то його не вважають суб'єктом відповідальності [3, с. 74]. Можемо з впевненістю вказати на те, що авторка безпідставно виключає малолітніх із кола осіб, які виступають суб'єктами адміністративної відповідальності. Такий висновок впливає з аналізу статистичних даних, наданих Міністерством внутрішніх справ України про кількість вчинених малолітніми правопорушень станом на 2015 рік, які тягнуть за собою настання адміністративної відповідальності. Так, лише в період проведення загальнодержавних оперативно-розшукових заходів «Літо-2015» до органів внутрішніх справ доставлено 1200 дітей, віком до дванадцяти років включно – за вчинення адміністративних правопорушень [4].

Малолітні особи повинні усвідомлювати важливість вчинених ними діянь та настання відповідних наслідків. Передумовою уникнення вчинення вказаним колом осіб різного роду правопорушень є закріплення у спеціальному нормативно-правовому акті заходів адміністративної відповідальності осіб, які не досягли чотирнадцяти років.

Нині, основним кодифікованим нормативно-правовим документом, який регламентує порядок та особливості притягнення всіх категорій осіб до адміністративної відповідальності є Кодекс України про адміністративні правопорушення, який і регламентує порядок та особливості застосування виключно до неповнолітнього правопорушника, як спеціального суб'єкта правовідносин, заходів адміністративного впливу, а саме: зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого, попередження, догана або сувора догана, передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання (ст. 24-1 КУпАП) [1]. Вказані заходи впливу за своєю суттю та значенням є досить простими у застосуванні та дають незначну результативність впливу на поведінку неповнолітнього правопорушника. Це знаходить пояснення у специфіці фізичного, інтелектуального розвитку особи віком від 14 до 18 років, її психологічного ставлення до оточуючого середовища тощо.

На сьогоднішній день спостерігається тенденція зростання темпів

всебічного розвитку особистості. Як свідчить практика, по досягненню 14 років особа може повною мірою керувати своїми діями, мати усвідомлення про можливість виникнення будь яких наслідків та намагається приймати рішення самостійно. Іншими словами, права та обов'язки неповнолітніх можна повністю прирівняти з особою, яка досягла повної цивільної дієздатності, в тому числі й застосування щодо них адміністративної відповідальності, забезпечуючи їм лише певну сукупність гарантій щодо захисту їх законних інтересів. Базуючись на вищесказаному, маємо всі підстави для необхідності зменшення віку адміністративної відповідальності, що дасть можливість певною мірою вплинути на поведінку осіб до досягнення ними 14 років.

Боротьба з правопорушеннями, вчиненими малолітніми є нагальною об'єктивною проблемою сьогодення, яка потребує вирішення на законодавчому рівні. Головний напрямок цієї боротьби – попередження правопорушень, усунення причин і умов, що їх породжують [2, с. 66]. Запобігти вчиненню малолітніми особами адміністративних правопорушень можна шляхом застосування до них заходів впливу, передбачених п. 1, 2 ст. 24-1 КУпАП, що, в свою чергу, матиме позитивний вплив на високий рівень правового виховання суспільства в цілому.

З однієї сторони теперішнє становище різних сфер функціонування державної влади в Україні унеможливорює створення всіх необхідних умов для уникнення вчинення правопорушень громадянами, в тому числі й малолітніми. З іншого боку не можна ігнорувати вирішення цієї проблеми, оскільки правильне виховання підростаючого покоління стане важливим кроком для побудови сильної незалежної та по справжньому демократичної держави України.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – К.: ТОВ «Генеза», 2001. – 171 с.
2. Квітка Я. М. Попередження адміністративних правопорушень серед неповнолітніх: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Я. М. Квітка. – К., 2002. – 226 с.
3. Сычева О. А. Реализация прав несовершеннолетних в деликатных правоотношениях / О. А. Сычева // Бизнес в законе. Экономико-юридический журнал. – 2011. – № 5. – С. 74.
4. За час літніх канікул за вчинення злочинів та правопорушень до органів внутрішніх справ доставлено понад 2,5 тисячі дітей [Електронний ресурс]: за даними Міністерства внутрішніх справ України. – Режим доступу: www.npu.gov.ua/uk/publish/printable_article/1655768.